ROMANIA

SENAT

EXPUNERE DE MOTIVE

Protecția socială a persoanelor și familiilor aflate în situații de vulnerabilitate economică reprezintă una dintre responsabilitățile fundamentale ale statului, care decurge din caracterul său social, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituția României, republicată, și din obligațiile prevăzute la art. 47 privind asigurarea unui nivel de trai decent. Îndeplinirea acestor obligații presupune nu numai existența unui sistem de beneficii de asistență socială, ci și capacitatea acestuia de a răspunde unor împrejurări obiective care pot accentua dificultățile economice ale persoanelor cu resurse financiare limitate.

Vulnerabilitatea economică nu poate fi apreciată exclusiv în funcție de nivelul veniturilor realizate, independent de cheltuielile indispensabile asigurării condițiilor de trai. Capacitatea unei persoane sau familii de a-și satisface nevoile fundamentale este determinată de raportul dintre resursele disponibile și obligațiile materiale pe care trebuie să le suporte, raport care poate fi afectat de caracterul sezonier al anumitor cheltuieli.

Sezonul rece constituie o perioadă în care necesitatea asigurării încălzirii locuinței se adaugă cheltuielilor curente pentru alimentație, medicamente, îngrijire și întreținerea gospodăriei. Pentru persoanele și familiile cu venituri reduse, această suprapunere poate determina restrângerea resurselor destinate satisfacerii altor necesități esențiale. Dificultatea economică nu rezultă, prin urmare, numai din costurile încălzirii, ci și din presiunea cumulată exercitată asupra unui buget insuficient pentru acoperirea tuturor cheltuielilor indispensabile.

Această împrejurare justifică o abordare a protecției sociale care să nu se limiteze la compensarea unei anumite categorii de costuri, ci să ia în considerare efectul pe care cheltuielile suplimentare îl pot produce asupra situației economice generale a gospodăriei. În lipsa unor resurse suficiente, acoperirea unei necesități imediate poate presupune amânarea sau reducerea altor cheltuieli esențiale, cu consecința accentuării vulnerabilității economice și sociale.

Legislația în vigoare instituie mecanisme de protecție destinate unor categorii de persoane aflate în situații de dificultate. Legea asistenței sociale nr. 292/2011 stabilește cadrul general al sistemului național de asistență socială, Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune reglementează măsuri de prevenire și combatere a sărăciei și excluziunii sociale, iar Legea nr. 448/2006 privind protecția

și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap consacră drepturi și măsuri de protecție corespunzătoare situației acestei categorii de persoane. Totodată, Legea nr. 226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie instituie instrumente de sprijin pentru acoperirea unor cheltuieli aferente consumului de energie, inclusiv ajutorul pentru încălzirea locuinței.

Deși aceste reglementări răspund unor nevoi sociale determinate, existența lor nu exclude necesitatea unor măsuri complementare, adaptate împrejurărilor în care dificultățile economice se pot accentua. În particular, ajutorul pentru încălzirea locuinței are o finalitate specifică, circumscrisă suportării cheltuielilor de încălzire, în timp ce dificultățile economice asociate sezonului rece pot afecta ansamblul resurselor necesare traiului. Prin urmare, protecția acordată pentru acoperirea unui anumit tip de cheltuieli nu echivalează, în mod necesar, cu asigurarea capacității beneficiarului de a satisface celelalte nevoi fundamentale.

În acest context, instituirea unui sprijin financiar sezonier răspunde necesității consolidării protecției sociale printr-un instrument distinct, destinat diminuării dificultăților economice generate sau accentuate în perioada sezonului rece. Intervenția propusă nu urmărește înlocuirea beneficiilor existente și nici modificarea condițiilor de acordare a acestora, ci o posibilă completare a mecanismelor de protecție socială printr-o prestație financiară suplimentară, acordată într-o perioadă determinată.

Caracterul sezonier al măsurii este justificat de natura temporară a împrejurărilor avute în vedere. Acordarea sprijinului o singură dată pentru fiecare sezon rece permite orientarea intervenției către perioada în care se manifestă necesitatea suplimentară de protecție, fără instituirea unei prestații permanente. În același timp, acordarea unui ajutor bănesc, fără afectarea sa exclusivă unei anumite categorii de cheltuieli, permite beneficiarilor utilizarea sumelor în funcție de necesitățile concrete ale propriei situații economice și sociale.

Delimitarea categoriilor de beneficiari are în vedere particularitățile unor situații de vulnerabilitate care pot reduce capacitatea de acoperire a cheltuielilor suplimentare. În cazul persoanelor vârstnice cu venituri reduse, posibilitățile de suplimentare a resurselor financiare pot fi limitate, în timp ce necesitățile de îngrijire și cheltuielile pentru sănătate pot reprezenta componente importante ale bugetului individual. Pentru familiile monoparentale, responsabilitatea întreținerii copiilor este exercitată în cadrul unei structuri familiale în care resursele disponibile trebuie să acopere atât necesitățile adultului, cât și pe cele ale persoanelor aflate în întreținere. Persoanele

încadrate în grad de handicap grav sau accentuat se pot confrunta cu necesități specifice determinate de situația de handicap, iar beneficiarii venitului minim de incluziune se află deja în sfera măsurilor de protecție destinate persoanelor și familiilor cu resurse economice reduse.

Deși aceste categorii prezintă situații juridice și sociale diferite, includerea lor în sfera reglementării este justificată de necesitatea unei protecții suplimentare în raport cu dificultățile economice care pot apărea în sezonul rece. Stabilirea unor condiții de eligibilitate raportate la veniturile realizate urmărește direcționarea resurselor publice către persoanele și familiile pentru care sprijinul poate contribui la diminuarea presiunii financiare asupra bugetului disponibil.

În același scop, diferențierea cuantumurilor în funcție de categoria beneficiarilor și, după caz, de nivelul veniturilor urmărește adaptarea măsurii la particularitățile situațiilor sociale protejate. Opțiunea pentru acordarea unui singur sprijin în cadrul aceleiași familii sau gospodării, atunci când sunt îndeplinite condițiile corespunzătoare mai multor categorii de beneficiari, răspunde necesității prevenirii cumulului nejustificat al prestațiilor pentru aceeași unitate familială. Acordarea cuantumului celui mai mare dintre cele aplicabile urmărește, în același timp, evitarea dezavantajării beneficiarilor care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru mai multe categorii.

În ceea ce privește persoanele cu handicap grav sau accentuat, acordarea individuală a sprijinului este justificată de caracterul personal al situației de handicap și de necesitatea ca protecția aferentă acesteia să nu fie înlăturată prin simpla împrejurare că un alt membru al familiei sau gospodăriei beneficiază de sprijin în temeiul unei categorii distincte.

Pentru asigurarea caracterului complementar al măsurii, proiectul stabilește reguli de corelare cu ajutorul pentru încălzirea locuinței. Instituirea unui plafon al cumulului urmărește menținerea unui raport între cele două forme de sprijin și evitarea unei concentrări disproporționate a resurselor asupra aceleiași situații de vulnerabilitate. Totodată, prevederea unui cuantum minim al sprijinului financiar sezonier urmărește conservarea utilității efective a noului beneficiu inclusiv în situațiile în care persoana eligibilă primește deja ajutor pentru încălzirea locuinței.

O componentă esențială a soluției legislative o constituie menținerea caracterului suplimentar al prestației. În absența unei reglementări exprese, includerea sprijinului financiar sezonier în veniturile avute în vedere la stabilirea altor drepturi sociale ar putea determina diminuarea acestora, neutralizând integral sau parțial efectul economic urmărit. Excluderea sprijinului din calculul veniturilor relevante pentru

acordarea altor beneficii de asistență socială urmărește evitarea unei asemenea consecințe și asigurarea faptului că intervenția legislativă produce un avantaj financiar efectiv pentru persoanele eligibile.

Necesitatea unei reglementări distincte rezultă și din cerința instituirii unui mecanism de acordare caracterizat prin claritate, previzibilitate și responsabilitate administrativă. Stabilirea condițiilor de eligibilitate, a cuantumurilor, a procedurii de acordare, a surselor de finanțare și a atribuțiilor autorităților implicate reprezintă elemente esențiale ale regimului juridic al beneficiului, care trebuie consacrate la nivelul legislației primare. Reglementarea prin lege permite, totodată, instituirea unor garanții privind verificarea îndeplinirii condițiilor de acordare, recuperarea sumelor plătite necuvenit și contestarea actelor administrative prin care se soluționează cererile.

Din perspectiva organizării administrative, utilizarea structurilor existente în domeniul asistenței sociale urmărește evitarea constituirii unor mecanisme instituționale paralele. Implicarea serviciilor publice de asistență socială, a primarilor și a agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială permite integrarea noului beneficiu în cadrul administrativ existent, cu delimitarea atribuțiilor de stabilire a dreptului, verificare a eligibilității și efectuare a plăților.

În același timp, instituirea unor obligații de evidență, control și raportare urmărește asigurarea trasabilității fondurilor utilizate, prevenirea acordării necuvenite a sprijinului și crearea condițiilor necesare evaluării aplicării reglementării. Recuperarea sumelor acordate fără îndeplinirea condițiilor legale și sancționarea încălcării obligațiilor administrative reprezintă garanții necesare pentru protejarea resurselor publice și respectarea destinației sociale a acestora.

Din punct de vedere socioeconomic, adoptarea măsurii urmărește diminuarea riscului de agravare a dificultăților materiale în sezonul rece, prin suplimentarea temporară a resurselor financiare disponibile persoanelor și familiilor eligibile. Efectul preconizat constă în creșterea capacității acestora de a suporta cheltuielile indispensabile traiului, fără ca acordarea sprijinului să fie condiționată de utilizarea sumelor pentru o destinație exclusivă.

Impactul financiar al reglementării se concretizează în cheltuielile necesare acordării beneficiului și administrării mecanismului instituit. Finanțarea este prevăzută de la bugetul de stat, cu posibilitatea completării din bugetele locale și din fonduri externe nerambursabile, în condițiile legii și ale programelor aplicabile.

În ceea ce privește integrarea în cadrul normativ existent, propunerea legislativă instituie un beneficiu distinct, fără a modifica sau afecta regimul juridic al venitului

minim de incluziune, al ajutorului pentru încălzirea locuinței sau al drepturilor acordate persoanelor cu handicap. Corelarea cu aceste reglementări se realizează prin stabilirea condițiilor proprii de eligibilitate și a regulilor referitoare la cumulul beneficiilor, iar recuperarea sumelor acordate necuvenit și contestarea dispozițiilor primarului sunt raportate la mecanisme juridice deja reglementate.

Aplicarea măsurii presupune elaborarea normelor metodologice necesare operaționalizării procedurilor administrative, în limitele stabilite de lege. Totodată, instituirea unei dispoziții tranzitorii pentru sezonul rece aflat în curs la data intrării în vigoare urmărește evitarea excluderii potențialilor beneficiari ca urmare a aplicării imediate a termenului general de depunere a cererilor.

Prin obiectul și finalitatea sa, prezenta propunere legislativă urmărește consolidarea caracterului preventiv al protecției sociale, prin instituirea unei intervenții adaptate unei perioade în care dificultățile economice ale persoanelor vulnerabile se pot accentua. Soluția propusă are în vedere necesitatea asigurării unui echilibru între protejarea persoanelor și familiilor cu resurse financiare reduse, utilizarea responsabilă a fondurilor publice și integrarea coerentă a noului beneficiu în sistemul național de asistență socială.

INIȚIATOR:

Deputat AUR Mihai-Bogdan Negoescu

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege privind acordarea sprijinului financiar sezonier

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	SIMION GEORGE NICOLAE	AUR	
2.	BARBĂ VALENTIN	AUR	
3.	BADIU GEORGEL	AUR	
4.	MITREA DUMITRIȚĂ	AUR	
5.	CACIU GHE MATIES	AUR	
6.	SORIN MUNCACIU	AUR	
7.	Vulpoiu Dorel	AUR	
8.	Boboș ELENA	AUR	
9.	BUTURĂ CRISTIAN-IRINEL	AUR	
10.	MUSCĂ LUCIAN	AUR	
11.	Valeriu Munteanu	AUR	
12.	AVRĂMESCU ȘTEFĂNIȚĂ-ALIN	AUR	
13.	GHEORGHE IONEL	AUR	
14.	IACAR MONICA	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege privind acordarea sprijinului financiar sezonier

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15.	BIRO DANIEL RĂZVAN	AUR	
16.	VÂRSAN CIPRIAN.	AUR	
17.	POPESCU ANTONIO GABI	AUR	
18.	GHEORGHE MIHAI CLAUDIU	AUR	
19.	TANASĂ DAN	AUR	
20.	GURLUI LIVIU – OCTAVIAN	AUR	
21.	BÂRSIAN TIBERIU CLAUDIU	AUR	
22.	BOCUȚ [illegible]	AUR	
23.	GHIȚĂ VERONICA	AUR	
24.	TOPOLICI FLORIN-GRIGORE	AUR	
25.	IOSUB COSMIN TEODOR	AUR	
26.	MICLĂU SAMUEL-VIRGIL	AUR	
27.	Bogdan Velcescu	AUR	
28.	PĂSCĂRIU MIHAI-COSMIN	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege privind acordarea sprijinului financiar sezonier

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
29	CIORNEI DANIEL-CĂTĂLIN	AUR	
30.	ANDREI GUȘĂ	AUR	
31.	PĂUNESCU SILVIU-TITUS	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege privind acordarea sprijinului financiar sezonier

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	PETRIȘOR PEIU	AUR	
2.	C. CHEMIT	AUR	
3	SIPOS CRISTIAN	AUR	
4	CONSTANTINESCU RODICA	AUR	
5	Petru George Cezar	AUR	
6	LAVRIC SORIN	AUR	
7	Sandu M. Ionuț	AUR	
8	VASILE MARIAN	AUR	
9	IACOB C. CIPRIAN	A.U.R.	
10	PARASCA TEOFIL	AUR	
11.	PLĂEȘU LAURENȚIU	AUR.	